



COMPLIANCE ASSESSMENT FRAMEWORK WITH INTERNATIONAL STANDARDS ON COMBATING MONEY LAUNDERING AND THE FINANCING OF TERRORISM

Witthaya NEETITHAM¹, Supatra PHANWICHIT² and Wanwipa MUANGTHAM³

1 School of Law, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand; wittee7@gmail.com

2 School of Law, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand; thailawresearch@gmail.com

3 School of Law, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand; pinky_attorney@hotmail.com

Handling Editor:

Associate Professor Dr.Piyakorn WHANGMAHAPORN

Sripatum University, Thailand

Reviewers:

1) Associate Professor Dr.Kanathip THONGRAWEEWONG

Kasem Bundit University, Thailand

2) Assistant Professor Dr.Nattapat LIMSIRITONG

Assumption University, Thailand

3) Assistant Professor Dr.Nisit INTAMANO

Sripatum University, Thailand

Abstract

This research's objectives were to study the international standards on combating money laundering and financing of terrorism and to analyze results of the assessments and difficulties in compliance with the international standards on combating money laundering and financing of terrorism. The research was conducted by collecting and analyzing information under the qualitative research methodology and using documentary research approach. The research found that Thailand still has deficiencies under the technical compliance assessment in 9 Recommendations from 40 Recommendations and deficiencies under the effectiveness assessment in 7 Immediate Outcomes from 11 Immediate Outcomes. The suggestions are proposals for amendment of law on anti-money laundering, prescription of legal measures for supervision of NPOs, and legal measures for disclosure of beneficial owners, as well as other executive measures to rectify deficiencies in the compliance with the international standards, which will result in efficiency of assets proceeding under the law on anti-money laundering, accountability of Thailand's financial system which will be beneficial to overall trading, investment, and economic systems of the country.

Keywords: Money Laundering, AML/CFT International Standard, Assessment

Citation Information: Neetitham, W., Phanwichit, S., & Muangtham, W. (2022). Compliance Assessment Framework with International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 11(2), 102-119. <https://doi.org/10.14456/jirgs.2022.15>

ข้อพิจารณาตามกรอบประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้าย

วิทยา นิตธรรม¹, สุพัตรา แผนวิชิต² และ วรณวิภา เมืองถ้ำ³

1 สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา; wittee7@gmail.com

2 สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา; thailawresearch@gmail.com

3 สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา; pinky_attorney@hotmail.com

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) รองศาสตราจารย์ ดร.คณาธิป ทองรวีวงศ์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภัทร ลิ้มศิริธง

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติน อินทมาโน

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การศึกษาวิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิจัยเอกสาร ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านกฎหมายตามกรอบการประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค จำนวน 9 ข้อ จากข้อแนะนำทั้งหมด จำนวน 40 ข้อ และไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านประสิทธิผล จำนวน 7 ด้าน จากข้อแนะนำทั้งหมด จำนวน 11 ด้าน ข้อเสนอแนะ คือ การเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์กรไม่แสวงหากำไร และการเปิดเผยชื่อผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial Owner) รวมถึงมาตรการทางบริหารอื่นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลดังกล่าว อันจะส่งผลให้มาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพ ระบบการเงินของประเทศไทยมีความน่าเชื่อถือ ทำให้เกิดผลดีต่อระบบการค้า การลงทุน และระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

คำสำคัญ: ฟอกเงิน, มาตรฐานสากลด้าน AML/CFT, การประเมินผล

ข้อมูลอ้างอิง: วิทยา นิตธรรม, สุพัตรา แผนวิชิต และ วรณวิภา เมืองถ้ำ (2565). ข้อพิจารณาตามกรอบประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 11(2), 102-119. <https://doi.org/10.14456/jirgs.2022.15>

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

บทนำ

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force: FATF) นั้น ได้จัดตั้งขึ้น เมื่อปี ค.ศ. 1989 เพื่อเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาลที่มีการจัดทำมาตรฐานสากลภายใต้วัตถุประสงค์ในการป้องกันการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อสร้างเจตจำนงทางการเมืองที่จำเป็นในการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว และการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือต่อต้านการฟอกเงินเอเชียแปซิฟิก (The Asia Pacific Group on Money Laundering หรือ APG) เมื่อ ปี ค.ศ. 1997 ซึ่งเป็นองค์กรเครือข่ายของ FATF ในระดับภูมิภาค โดยปัจจุบันมีสมาชิกรวม 39 ประเทศและเขตอำนาจศาล (Jurisdiction) โดยประเทศไทยได้ร่วมก่อตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ APG ในปี ค.ศ. 1997 (Financial Action Task Force, 2021a) FATF ได้พัฒนา มาตรฐานสากล หรือที่รู้จักกันชื่อ “ข้อเสนอแนะของ FATF (FATF Recommendations)” เพื่อรับประกันความร่วมมือในระดับสากลด้านการป้องกันองค์กรอาชญากรรม การทุจริต และการก่อการร้าย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามเงินของอาชญากรที่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมต่างๆ และดำเนินการเพื่อหยุดยั้งการสนับสนุนทางการเงินแก่อาชญากรที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และแม้ว่าโดยสถานะของ FATF ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็น องค์กรระหว่างประเทศที่มีการใช้อำนาจทางกฎหมาย แต่ข้อเสนอแนะของ FATF นั้นเป็นการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ เพื่อให้ประเทศต่างๆ ปฏิบัติหรืออาจใช้เป็นแนวทางในการร่างกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ภายในประเทศ ซึ่งหากประเทศสมาชิกไม่ปฏิบัติตามนโยบายในการป้องกันและปราบปรามที่ FATF กำหนด ก็อาจ ได้รับผลกระทบในลักษณะของสภาพบังคับ (Sanction) จากประเทศต่างๆ ที่สามารถดำเนินการตามมาตรฐานของ FATF ได้ เนื่องจากข้อเสนอแนะ 40 ประการของ FATF ได้รับการรับรองจากประเทศต่างๆ มากกว่า 200 ประเทศ และเขตอำนาจศาลทั่วโลก (Jurisdiction) ซึ่งได้ใช้ข้อเสนอดังกล่าวเป็นมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า FATF เป็นคณะทำงานเฉพาะกิจที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินระหว่างประเทศเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ประเทศที่เป็นสมาชิกของ FATF ปฏิบัติตามแนวบรรทัดฐานและมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้ง คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติยังได้มีมติที่ 1617 (2005) เรียกร้องให้ทุกประเทศดำเนินการตามมาตรฐานสากลตามข้อเสนอแนะของ FATF ด้วย ซึ่งกรณีของประเทศไทยหากมีผลการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างน้อยในด้านเศรษฐกิจและภาคการเงิน เนื่องจากคู่ค้าบางประเทศมีข้อกำหนดที่เข้มงวดในการทำธุรกิจกับคู่ค้าที่ไม่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลหรือเพิ่มมาตรการตรวจสอบธุรกรรมที่ทำกับประเทศดังกล่าวทำให้ภาคธุรกิจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการทำธุรกรรม ผลกระทบด้านความมั่นคงเนื่องจากการไม่มีมาตรการอย่างเพียงพอในการสกัดกั้นอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการฟอกเงินและการก่อการร้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประเทศไทยถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงินและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของชาติที่ลดลง และผลกระทบด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศซึ่งอาจส่งผลให้ถูกจัดเป็นรายชื่อประเทศที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน ดังเช่นที่ประเทศไทยได้เคยถูกกำหนดในรายชื่อประเทศความเสี่ยงสูงในปี 2555 (dark grey list) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลดังกล่าว

การวิจัยครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษามาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย 2) วิเคราะห์ผลการประเมินและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย 3) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

การทบทวนวรรณกรรม

การกำหนดความผิดฐานฟอกเงินและมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศแรกในโลกที่กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดในทางอาญา (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2546) เนื่องจากอาชญากรรมสำคัญที่นำไปสู่การฟอกเงินนั้นมักเป็นอาชญากรรมที่ทำให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจำนวนมาก เช่น การค้ายาเสพติด การทุจริต ฉ้อโกง หรือค้ายาเสพติด เป็นต้น โดยจะมีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวไปใช้ต่อยอดในการกระทำความผิดต่อไปได้อีกโดยไม่มีที่สิ้นสุด และสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชน เศรษฐกิจ และสังคมในประเทศอย่างมาก บรรดาประเทศต่างๆ จึงได้หาทางร่วมมือกันป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดดังกล่าว โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นอาชญากรรมร้ายแรง และเป็นผลทำให้บรรดาประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้มีการประชุมเพื่อหาข้อยุติร่วมกันในการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการระบบการเงินของแต่ละประเทศมิให้ถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินและจากผลการประชุมร่วมกันดังกล่าว เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2531 องค์การสหประชาชาติจึงได้ประกาศใช้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ.1988 (นिरมัย พิศนาค, 2550) (United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 19 December 1988) และได้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 1990 มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท โดยมีการวางหลักสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาให้ภาคีสมาชิกสามารถดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งรวมถึงการริบทรัพย์สินตามคำร้องขอของภาคีสมาชิกอื่นด้วย การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ (ปิยะพันธุ์ อุคมศิลป์, 2536) ทำให้ภาคีสมาชิกต้องให้ความร่วมมือทางอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการสืบสวน สอบสวน ฟ้องคดี หรือการดำเนินการทางอาญาอื่นๆ (อรรถนพ ลิขิตจิตถะ, 2542) ต่อมาในปี ค.ศ.1988 องค์การสหประชาชาติได้ประกาศใช้อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 (Vienna Convention) เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เช่น การส่งมอบยาเสพติดภายใต้การควบคุม (Controlled Delivery) การริบทรัพย์สิน (Confiscation) การสมรู้ร่วมคิด (Conspiracy) ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน (Mutual Legal Assistance) ตลอดจนกฎหมายฟอกเงิน (Money Laundering) เป็นต้น (อรรถนพ ลิขิตจิตถะ, 2541) ในขณะนั้น ตามมาตรการดังกล่าวประเทศไทยได้มีกฎหมายรับรองไว้เกือบหมดแล้ว ยกเว้นกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดังนั้น จึงได้มีการร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ทำให้ประเทศไทยสามารถเข้าเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988 ได้ ดังนั้น แนวคิดสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มี 2 ประการที่สำคัญ คือ ประการแรก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเข้าเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988 อันมีวัตถุประสงค์หลักในการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดและวัตถุที่มีฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่นานาอารยประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และ ประการที่สอง เพื่อเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องของกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ประเทศไทยได้เคยใช้บังคับอยู่

การปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT)

ระเบียบวิธีการประเมินการปฏิบัติตามข้อแนะนำของ FATF และประสิทธิผลของระบบการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT) ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF) ประกอบด้วยสองส่วน (Financial Action Task Force, 2021b) ได้แก่

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

1) การประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค (Technical Compliance Assessment)

การประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค (Technical Compliance Assessment) คือ การนำข้อแนะนำของ FATF มาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลทางกฎหมายในประเทศ ซึ่งรวมไปถึงกรอบของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย โดยข้อแนะนำของ FATF ทั้ง 40 ข้อ (FATF, 2022) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ก) นโยบายการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT Policies and Coordination)

ข้อแนะนำที่ 1: การกำหนดมาตรการ ประเมิน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการฟอกเงินและความเสี่ยงด้านการจัดหาเงินทุนของผู้ก่อการร้ายในประเทศของตน และดำเนินการเพื่อประเมินความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยมาตรการกระบวนกรบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Base Approach: RBA) เพื่อให้มั่นใจว่า กระบวนกรบริหารจัดการความเสี่ยงแต่ละภาคส่วนธุรกิจเหมาะสมกับความเสี่ยงที่ได้รับ

ข้อแนะนำที่ 2: รัฐบาลที่พึงกำหนดมาตรการด้านความร่วมมือและการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับต่อต้านการฟอกเงิน (AML) การต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย (CFT) และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงระดับชาติ (CPF)

ข) การฟอกเงินและการริบทรัพย์สิน (Money Laundering and Confiscation)

ข้อแนะนำที่ 3: การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาตามอนุสัญญาเวียนนาและอนุสัญญาปาเลร์โม (Vienna Convention and the Palermo Convention)

ข้อแนะนำที่ 4: การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของต้นที่มีอำนาจสามารถยึดอายัด และริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงินโดยไม่ทำให้สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สามเสียหาย

ค) การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (Terrorist Financing and Financing of Proliferation)

ข้อแนะนำที่ 5: การกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้ายเป็นความผิดอาญาและเป็นความผิดมูลฐานการฟอกเงิน

ข้อแนะนำที่ 6: การกำหนดมาตรการลงโทษทางการเงินเพื่อป้องกันการสนับสนุนทางการเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ

ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลหรือนิติบุคคลใดก็ตามที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดในหมวดที่ 7 ของกฎบัตรสหประชาชาติ รวมทั้งตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ข้อแนะนำที่ 7: การป้องกันการสนับสนุนทางการเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่าจะไม่มีการสนับสนุนทางการเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลหรือนิติบุคคลใดก็ตามที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนด

ข้อแนะนำที่ 8: การทบทวนมาตรการทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรซึ่งอาจถูกใช้ในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย เพื่อป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย

ง) มาตรการป้องกัน (Preventive Measures)

ข้อแนะนำที่ 9: การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความลับของสถาบันการเงิน

ข้อแนะนำที่ 10: การกำหนดมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ข้อแนะนำที่ 11: การเก็บรักษาข้อมูลของสถาบันการเงินโดยต้องเก็บรักษาและบันทึกข้อมูลที่เป็นทั้งหมดเกี่ยวกับธุรกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นระยะเวลาอย่างน้อยห้าปี

ข้อแนะนำที่ 12: การกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมือง (Politically Exposed Persons) ธนาคารตัวแทนระหว่างประเทศ (Correspondent Banking)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ข้อแนะนำที่ 13: การกำหนดมาตรการในการควบคุมและประเมินความเสี่ยงธนาคารตัวแทนระหว่างประเทศ (Correspondent Banking)

ข้อแนะนำที่ 14: การกำหนดมาตรการอนุญาตหรือจดทะเบียนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ให้บริการโอนเงินหรือบริการโอนเงิน (MVTS) และใช้มาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ดำเนินการ MVTS ที่ไม่มีใบอนุญาตหรือไม่ได้จดทะเบียน

ข้อแนะนำที่ 15: ประเทศต่างๆ และสถาบันการเงินควรระบุและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นจากเทคโนโลยีใหม่

ข้อแนะนำที่ 16: การกำหนดให้สถาบันการเงินรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้โอนที่กำหนดให้มีและเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และข้อมูลผู้รับโอนที่จำเป็นเกี่ยวกับการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์หรือข้อความที่เกี่ยวข้องตลอดสายการชำระเงิน

ข้อแนะนำที่ 17: การกำหนดเงื่อนไขในการพึ่งพาคู่ค้าที่สามของสถาบันการเงินที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มการเงินกลุ่มเดียวกันและอยู่ภายใต้มาตรการ CDD

ข้อแนะนำที่ 18: การกำหนดให้สถาบันการเงินที่มีสาขาในต่างประเทศและบริษัทในเครือมีมาตรการควบคุมภายในเพื่อให้เป็นไปตามแผนต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย (AML/CFT) รวมถึงนโยบายและขั้นตอนในการแบ่งปันข้อมูลภายในกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 19: การกำหนดให้สถาบันการเงินต้องใช้มาตรการ CDD เชิงลึกที่มีประสิทธิผลและพหุองค์ประกอบกับความเสี่ยงในความสัมพันธ์ทางธุรกิจและการทำธุรกรรมกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และสถาบันการเงินจากประเทศที่ FATF ระบุว่าประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

ข้อแนะนำที่ 20: การมีกฎหมายกำหนดให้สถาบันทางการเงินรายงานต่อหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน (FIU) โดยทันที หากเกิดข้อสงสัยหรือเหตุอันควรสงสัยว่าเงินทูลนั้นเป็นเงินที่ได้จากการก่ออาชญากรรม หรือเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข้อแนะนำที่ 21: การกำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลความลับของทางราชการและการรักษาความลับได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากความรับผิดชอบทางอาญาและทางแพ่ง หากมีการรายงานข้อสงสัยต่อหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (FIU) โดยสุจริต แม้ว่าผู้รายงานจะไม่ทราบว่าเป็นอาชญากรรมที่แฝงอยู่คืออะไร และไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็ตาม

ข้อแนะนำที่ 22: การตรวจสอบธุรกิจของลูกค้ายกเว้นข้อกำหนด CDD และข้อกำหนดในการเก็บรักษาหลักฐานที่กำหนดไว้ในข้อแนะนำ 10, 11, 12, 15 และ 17 นำไปใช้กับธุรกิจและอาชีพที่ไม่ใช่ทางการเงินที่กำหนด (DNFBPs) ได้แก่ ธุรกิจคาสิโน ตัวแทนในการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายโลหะมีค่าและผู้ค้าอัญมณี ทนายความ ผู้ให้บริการทรัสต์และบริษัทเพื่อให้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของลูกค้ายกเว้น

ข้อแนะนำที่ 23: การนำข้อกำหนดตามมาตรการอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในข้อแนะนำที่ 18 ถึง 21 นำไปใช้กับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่ทางการเงินทั้งหมด ได้แก่ ทนายความ ผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอิสระและนักบัญชีอื่นๆ ผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายโลหะมีค่าและผู้ค้าอัญมณี ผู้ให้บริการทรัสต์และบริษัทเพื่อให้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของลูกค้ายกเว้น

จ) ความโปร่งใสและการเป็นเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ของบุคคลทางกฎหมาย และบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย (Transparency and Beneficial Ownership of Legal Persons and Arrangements)

ข้อแนะนำที่ 24: การใช้มาตรการเพื่อป้องกันการใช้นิติบุคคลในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข้อแนะนำที่ 25: การมีมาตรการเพื่อป้องกันการใช้อัตราดอกเบี้ยทางกฎหมายสำหรับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และต้องมีมาตรการเพื่ออำนวยความสะดวกให้สถาบันการเงินและ DNFBPs ที่ได้ปฏิบัติตามข้อแนะนำที่ 10 และ 22 ให้สามารถเข้าถึงข้อมูลของเจ้าของผู้รับผลประโยชน์และข้อมูลในการควบคุมได้

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ฉ) อำนาจและมาตรการที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานและมาตรการทางสถาบันอื่น (Powers and Responsibilities of Competent Authorities and Other Institutional Measures)

ข้อแนะนำที่ 26: การมีระเบียบและการกำกับดูแลสถาบันการเงิน (Regulation and Supervision of Financial Institutions) ที่เพียงพอและนำคำแนะนำของ FATF ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผู้กระทำความผิด หรือผู้สมรู้ร่วมคิดเป็นผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงินที่มีความสำคัญหรือมีอำนาจในการควบคุมสถาบันทางการเงิน หรือเป็นเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ หรือมีตำแหน่งในการบริหาร หรือจัดตั้งธนาคารเพื่อดำเนินกิจการบังหน้า

ข้อแนะนำที่ 27: การกำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลมีอำนาจเพียงพอในการกำกับดูแลหรือติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด AML/CFT ของสถาบันการเงิน

ข้อแนะนำที่ 28: การกำหนดกฎระเบียบและการกำกับดูแลธุรกิจคาสีโนให้อยู่ภายใต้มาตรการกำกับดูแลและควบคุม และมีระบบตรวจสอบธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBP) ประเภทอื่นๆ ให้อยู่ภายใต้ระบบตรวจสอบและติดตามที่มีประสิทธิภาพและรับรองปฏิบัติตามข้อกำหนด AML/CFT อย่างเหมาะสม

ข้อแนะนำที่ 29: รัฐบาลต้องจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (FIU) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางระดับชาติสำหรับการรับและวิเคราะห์รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และความผิดมูลฐานที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ข้อแนะนำที่ 30: รัฐบาลต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าหน่วยงานผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายภายในกรอบนโยบาย AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 31: หน่วยงานที่มีอำนาจต้องสามารถเรียกเอกสารและข้อมูลที่เป็นทั้งหมดเพื่อใช้ในการสืบสวนเหล่านั้น รวมทั้งในการดำเนินคดีและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง และต้องรวมถึงอำนาจในการใช้มาตรการบังคับสำหรับรวบรวมหลักฐานของสถาบันการเงิน DNFBPs และบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่นๆ

ข้อแนะนำที่ 32: การมีมาตรการในการตรวจสอบการขนส่งเงินและตราสารเปลี่ยนมือผู้ถือระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงผ่านระบบสำแดงและ/หรือระบบการเปิดเผยข้อมูล

ข้อแนะนำที่ 33: ประเทศต่างๆ ต้องเก็บรักษาสถิติ (Statistics) ที่ครอบคลุมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานตาม AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 34: หน่วยงานผู้มีอำนาจ หน่วยงานกำกับดูแล และ SRB ควรจัดทำแนวทางปฏิบัติและข้อเสนอแนะที่จะช่วยสถาบันการเงินและธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่ทางการเงินในการใช้มาตรการระดับชาติเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยเฉพาะการตรวจหาและการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ข้อแนะนำที่ 35: รัฐบาลต้องมีมาตรการลงโทษ (Sanctions) ที่มีประสิทธิภาพได้สัดส่วนและสามารถยับยั้งการกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นความผิดทางอาญา หรือทางแพ่ง หรือทางการบริหารกับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการ AML/CFT

ซ) ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation)

ข้อแนะนำที่ 36: รัฐบาลต้องเข้าร่วมเป็นภาคีตามอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988 อนุสัญญาปาเลอร์โม ค.ศ.2000 อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003 และอนุสัญญาว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ.1999 และนำไปปฏิบัติอย่างครบถ้วน และควรให้สัตยาบันและดำเนินการตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น อนุสัญญาแห่งสภายุโรปว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ค.ศ.2001 อนุสัญญากรุงอเมริกันว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ.2002 และอนุสัญญาแห่งสภายุโรปว่าด้วย ML การตรวจค้น การยึด และการริบทรัพย์สินที่ได้จากอาชญากรรมว่าด้วย TF ค.ศ.2005

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ข้อแนะนำที่ 37: รัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันอย่าง และมีประสิทธิภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ความผิดมูลฐานที่เกี่ยวข้อง และการสอบสวนทางการเงินของผู้ก่อการร้าย การดำเนินคดี และการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีฐานข้อมูลทางกฎหมายอย่างเพียงพอรวมทั้งมีสนธิสัญญา ข้อตกลง หรือกลไก เพื่อส่งเสริมความร่วมมือดังกล่าว

ข้อแนะนำที่ 38: รัฐบาลควรตรวจสอบให้มั่นใจว่า มีอำนาจในการดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อคำร้องขอของต่างประเทศ ในการระบุ อายัด ยึดและริบทรัพย์สินที่ได้จากการฟอกเงิน รายได้จากการฟอกเงิน ความผิดมูลฐานที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และการสนับสนุนการก่อการร้ายที่ใช้หรือมีไว้สำหรับการกระทำความผิดเหล่านี้

ข้อแนะนำที่ 39: รัฐบาลต้องดำเนินการตามคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินของผู้ก่อการร้ายโดยไม่ชักช้าและมีประสิทธิภาพ และควรมีมาตรการเพื่อให้มั่นใจว่าประเทศของตนไม่ได้เป็นที่พำนักของบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือองค์กรก่อการร้าย

ข้อแนะนำที่ 40: รัฐบาลควรตรวจสอบให้มั่นใจว่าหน่วยงานที่มีอำนาจของตนสามารถให้ความร่วมมือระหว่างประเทศได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งต้องอนุญาตให้หน่วยงานที่มีอำนาจของตนใช้วิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการให้ความร่วมมือ

2) การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Assessment)

การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Assessment) คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของระบบ AML/CFT เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงตามบริบทและความเสี่ยงภายในประเทศ ซึ่งมีความสำคัญเทียบเท่ากับการประเมินผลการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค โดยได้กำหนดกรอบการประเมินผลด้านประสิทธิผล ไว้ 11 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความเสี่ยง นโยบาย และการประสานงาน: หน่วยงานภายในประเทศมีความเข้าใจความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย และดำเนินการประสานภายในประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ด้านที่ 2 ความร่วมมือระหว่างประเทศ: รัฐบาลสามารถให้ข้อมูลหรือความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและเป็นประโยชน์เมื่อได้รับคำขอจากต่างประเทศ

ด้านที่ 3 การกำกับดูแล: ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลได้กำกับดูแล ติดตามตรวจสอบ และกำหนดกฎเกณฑ์ ให้กับสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เพื่อการปฏิบัติตามข้อกำหนด AML/CFT ได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยง

ด้านที่ 4 มาตรการป้องกัน: สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ได้นำมาตรการเชิงป้องกันด้าน AML/CFT มาปฏิบัติอย่างเพียงพอโดยสอดคล้องกับความเสี่ยงและรายงานธุรกรรมสงสัย จนส่งผลให้การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายภายในหน่วยงานเหล่านี้ลดลง

ด้านที่ 5 นิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย: การป้องกันเพื่อไม่ให้นิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายถูกใช้เพื่อฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและหน่วยงานที่มีอำนาจสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของผู้รับประโยชน์โดยปราศจากอุปสรรค

ด้านที่ 6 การสืบสวนทางการเงิน: หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ใช้ข่าวกรองทางการเงินและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมเพื่อสืบสวนการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ด้านที่ 7 การสืบสวนและดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงิน: มีการสืบสวนความผิดฐานฟอกเงิน และผู้กระทำความผิดถูกดำเนินคดี และได้รับการลงโทษที่มีประสิทธิผล เหมาะสมและมีผลเป็นการยับยั้งการกระทำความผิดอาชญา

ฐานฟอกเงิน

ด้านที่ 8 การริบทรัพย์สิน: มีการริบทรัพย์สินและเครื่องมือของอาชญากรที่ใช้ในการก่ออาชญากรรมทั้งในและต่างประเทศ (มาตรการชั่วคราวและมาตรการริบทรัพย์สินที่รวดเร็ว) โดยการริบทรัพย์สินนั้นรวมถึงรายได้ที่ได้รับ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

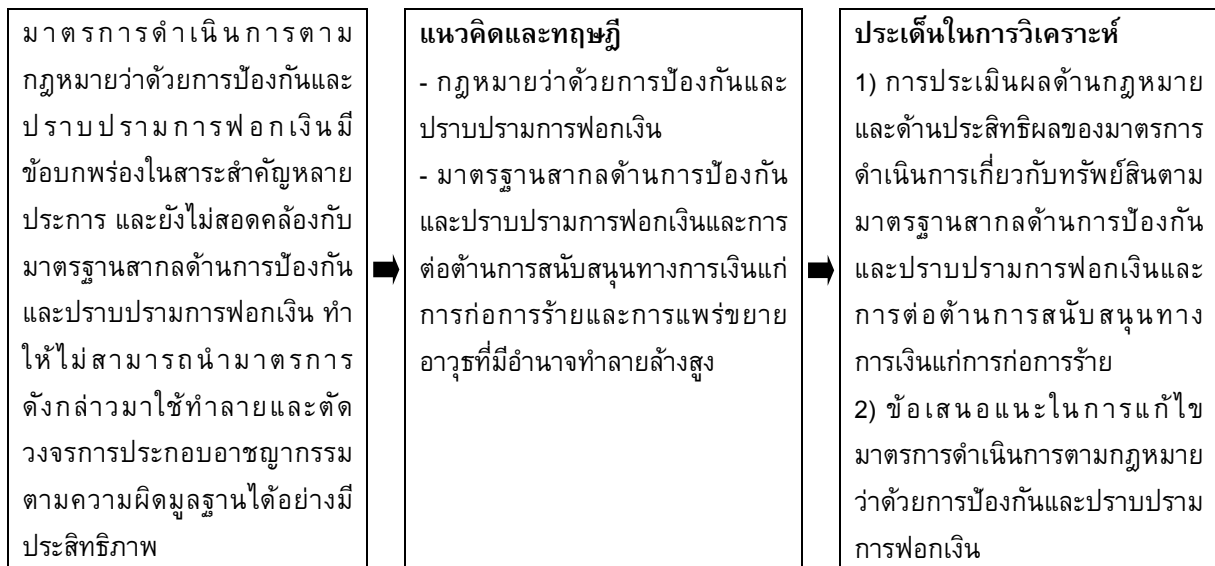
กลับคืนมาโดยกระบวนการทางอาญา ทางแพ่ง และทางปกครอง รวมทั้งสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรือริบมาได้ และส่งกลับคืนหรือแบ่งปันทรัพย์สินที่ริบมาได้กับประเทศอื่น

ด้านที่ 9 การสืบสวนและการดำเนินคดีฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย: มีการสืบสวนความผิดฐานการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และบุคคลที่สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายถูกฟ้องร้องดำเนินคดี และได้รับการลงโทษเพื่อลดความเสี่ยงด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ด้านที่ 10 มาตรการป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการลงโทษทางการเงิน: มีการป้องกันไม่ให้ผู้ก่อการร้าย องค์กรก่อการร้าย และผู้จัดหาเงินให้แก่ผู้ก่อการร้าย จัดหา โยกย้าย ใช้เงิน และใช้ องค์กรไม่แสวงหากำไร เพื่อกระทำความผิด รวมถึงใช้มาตรการทางการเงินต่อบุคคลหรือองค์กรที่ถูกกำหนดโดย UNSCRS อย่างเหมาะสม

ด้านที่ 11 มาตรการลงโทษทางการเงินกับบุคคลที่ถูกกำหนด: มีการป้องกันไม่ให้บุคคลและองค์กร

ที่เกี่ยวกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ดำเนินการจัดหา โยกย้าย และใช้เงินโดยสอดคล้องกับข้อมติ UNSCRS ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินมาตรการทางการเงินต่อบุคคลหรือองค์กรที่ถูกกำหนดอย่างครบถ้วนและเหมาะสม



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงิน และมาตรการ กลไกในการบังคับใช้กฎหมาย ฟอกเงินของประเทศไทย ยังคงไม่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) อย่างเพียงพอ และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัย บทความ รวมถึงข้อมูลถึงข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ผลการวิจัย

การประเมินร่วมกันของประเทศสมาชิก FATF (FATF mutual evaluations) คือ การรายงานข้อมูลเชิงลึกของแต่ละประเทศเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) ของแต่ละประเทศ รวมไปถึงประสิทธิผลของการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้การประเมินร่วมกันนี้ (Mutual evaluations) เป็นกระบวนการทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นตัวแทนของบรรดาประเทศสมาชิก FATF และองค์กรเครือข่ายของ FATF มาร่วมกันทำการประเมินประเทศใดประเทศหนึ่ง และมีการจัดทำรายงานการประเมินร่วมกัน (Mutual Evaluation Report) ซึ่งจะเป็นรายงานเกี่ยวกับคำอธิบายและผลการวิเคราะห์เชิงลึกของระบบการป้องกันระบบการเงินของแต่ละประเทศจากอาชญากรรมต่างๆ รวมไปถึงการให้คำแนะนำแก่ประเทศผู้ถูกประเมิน เพื่อปรับปรุงข้อระบบของระบบของตน (Financial Action Task Force, 2012a) ทั้งนี้ นอกจากกลไกการประเมินร่วมกันแล้ว FATF ยังมีกระบวนการติดตามความคืบหน้า (Follow-up Process) ขององค์กรเครือข่ายของ FATF เช่น APG ที่นำมาใช้กับกลุ่มประเทศที่ถูกติดตามแบบเฝ้าระวัง (Enhanced Follow-up) ซึ่งต้องรายงานความคืบหน้าผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลในข้อแนะนำทุกข้อที่มีผลการประเมินในระดับสอดคล้องปานกลาง (Partially Compliant-PC) และสอดคล้องน้อยที่สุด (Non-Compliant-NC) ไปยัง APG ทุกปี

จากการศึกษาพบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้เข้ารับการประเมินโดย FATF จำนวน 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ.2545 ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2550 และครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ.2560 ตามลำดับ และเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศที่ถูกติดตามแบบเฝ้าระวัง (Enhanced Follow-up) ซึ่งต้องรายงานความคืบหน้าทุกปี ตามกระบวนการติดตามความคืบหน้า (Follow-up Process) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2561-2564 ซึ่งจากกระบวนการดังกล่าว ประเทศไทยได้รับการประเมินระดับผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT ด้านการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค (Technical Compliance Assessment) และด้านประสิทธิผล (Effectiveness Assessment) ดังนี้

การประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค

การประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิคด้านกฎหมาย ปัจจุบันมีข้อแนะนำของ FATF 40 ข้อ ดังนี้

(1) การประเมินความเสี่ยงและการใช้กระบวนการบริหารจัดการตามความเสี่ยง (2) การร่วมมือและการประสานงานระดับชาติ (3) ความผิดฐานฟอกเงิน (4) การริบทรัพย์และมาตรการชั่วคราว (5) ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (6) มาตรการลงโทษทางการเงินสำหรับบุคคลที่ถูกกำหนดเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (7) มาตรการทางการเงินสำหรับบุคคลที่ถูกกำหนดเกี่ยวกับการแพร่กระจายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (8) องค์กรไม่แสวงกำไร (9) กฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับของสถาบันการเงิน (10) การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (11) การเก็บรักษาข้อมูล (12) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (13) ธนาคารตัวแทน (14) บริการโอนเงินหรือมูลค่าเงิน (15) เทคโนโลยีใหม่ (16) การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (17) การพึ่งพาบุคคลที่สาม (18) มาตรการควบคุมภายใน สาขาในต่างประเทศ และบริษัทในเครือ (19) ประเทศที่มีความเสี่ยงสูง (20) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (21) การรักษาความลับ และ Tipping-off (22) การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (23) มาตรการอื่นๆ สำหรับธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (24) ความโปร่งใสและผู้รับประโยชน์ของนิติบุคคล (25) ความโปร่งใสและผู้รับประโยชน์ของบุคคลที่มีการตกลงทางกฎหมาย (26) การกำกับดูแลสถาบันการเงิน (27) อำนาจของหน่วยกำกับดูแล (28) การกำกับดูแลธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (29) หน่วยข่าวกรองทางการเงิน (30) ความรับผิดชอบของหน่วยบังคับใช้กฎหมายและหน่วยสืบสวน (31) อำนาจของหน่วยบังคับใช้กฎหมาย และหน่วยสืบสวน (32) การขนเงินข้ามแดน (33) สถิติ (34) แนวทางการปฏิบัติ และ feedback (35) โทษ (36) อนุสัญญาระหว่างประเทศ (37) ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางอาญา (38) ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางอาญา กรณีการยึดและริบทรัพย์ (39) การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และ (40) ความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบอื่น

FATF ได้ประเมินการปฏิบัติตามข้อแนะนำเชิงเทคนิคด้านกฎหมายของประเทศไทย สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ครั้งที่ 1: เมื่อปี พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นเกณฑ์ประเมินที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่เป็นสวรรค์ในการฟอกเงินและมีศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศ (Offshore financial centre) ซึ่งขณะนั้นประเทศไทยผ่านหลักเกณฑ์ดังกล่าว (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2560)

ครั้งที่ 2: เมื่อปี พ.ศ.2550 ซึ่งขณะนั้นเป็นการประเมินตามเกณฑ์ 49 ข้อ ของ FATF ซึ่งประเทศไทยผ่านเกณฑ์การประเมินเพียง 7 ข้อ (International Monetary Fund Legal Department, 2007) ได้แก่ ข้อแนะนำที่ 2 (ความผิดฐานฟอกเงิน), ข้อแนะนำที่ 3 (การริบทรัพย์สิน), ข้อแนะนำที่ 4 (การกำหนดให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจอื่นต้องปฏิบัติตามมาตรการของ FATF), ข้อแนะนำที่ 19 (ระบบการรายงานธุรกรรม), ข้อแนะนำที่ 28 (อำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาฟอกเงินหรือคดีอาญาการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย), ข้อแนะนำที่ 34 (การมีมาตรการในการป้องกันการใช้นักเลงที่มีการตกลงกันทางกฎหมายเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน) และข้อแนะนำที่ 40 (ความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบอื่นๆ) ส่งผลให้ประเทศไทยไม่ผ่านการประเมินตามมาตรฐาน FATF ในครั้งนั้น สาเหตุที่ประเทศไทยไม่ผ่านการประเมิน เนื่องจากขณะนั้น กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีมูลฐานเพียง 8 มูลฐาน ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และไม่มีกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่กระบวนการติดตามตรวจสอบโดย International Cooperation Review Group (ICRG) ซึ่งจัดตั้งโดย FATF โดยอัตโนมัติ เนื่องจากมีข้อบกพร่องสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องไม่มีผลการดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงิน ไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลด้าน AML/CFT ที่ชัดเจน จึงทำให้ประเทศไทยถูกจัดเป็นประเทศที่มีความบกพร่องเชิงยุทธศาสตร์ด้าน AML/CFT ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ส่งผลให้ FATF ออกประกาศสาธารณะ (FATF Public Statement) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2555 จัดให้ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือบัญชีเทาดำ (Dark Grey List) และถูกกำหนดให้ต้องรายงานความคืบหน้าให้แก่ APG ทุกปี (Financial Action Task Force, 2012b)

ครั้งที่ 3: เมื่อปี พ.ศ.2560 ผลการประเมินในภาพรวมประเทศไทยมีระดับความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล 25 ข้อ จาก 40 ข้อ ซึ่งได้รับการรับรองรายงานผลการประเมินประเทศไทยในครั้งนี้ จากที่ประชุมใหญ่ APG ครั้งที่ 20 ณ กรุงโคลัมโบ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2560) (หมายเหตุ: ในปี พ.ศ.2555 FATF ได้มีการปรับปรุงมาตรฐานสากลครั้งใหญ่เป็นเกณฑ์การประเมินตามข้อแนะนำ 40 ข้อ) จากผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT ของประเทศไทย ปี พ.ศ.2560 ส่งผลให้ประเทศไทยถูกจัดในกลุ่มประเทศเฝ้าระวัง และถูกกำหนดให้ต้องรายงานความคืบหน้าให้แก่ APG ทุกปี ซึ่งประเทศไทยได้รายงานผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ.2561 และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2564 โดยสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

ครั้งที่ 1: ในปี พ.ศ.2561 ประเทศไทยสามารถยกระดับการดำเนินการด้านกรอบกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในระดับที่สูงขึ้น ตามข้อแนะนำของ FATF จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อแนะนำที่ 7 (มาตรการลงโทษทางการเงินต่อบุคคลหรือองค์กรที่ถูกกำหนดที่มีความเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) และข้อแนะนำที่ 32 (การขนเงินสด) (The Asia/Pacific Group on Money Laundering, 2018)

ครั้งที่ 2: ในปี พ.ศ.2564 ประเทศไทยสามารถยกระดับการดำเนินการด้านกรอบกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในระดับที่สูงขึ้น ตามข้อแนะนำของ FATF จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อแนะนำที่ 13 (ธนาคารตัวแทน), ข้อแนะนำที่ 16 (การโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์), ข้อแนะนำที่ 19 (ประเทศที่มีความเสี่ยงสูง) และข้อแนะนำที่ 20 (การรายงานธุรกรรมต้องสงสัย) ส่งผลให้ประเทศไทยมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในระดับที่สูงขึ้น เป็น

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

จำนวน 31 ข้อ จาก 40 ข้อ ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากการประเมินครั้งก่อนที่ได้เพียง 27 ข้อ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงถูกจัดอยู่ในกลุ่มถูกติดตามแบบเฝ้าระวัง (Enhanced Follow-up) ซึ่งต้องรายงานความคืบหน้าผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT ให้ APG ทราบทุกปี (The Asia/Pacific Group on Money Laundering, 2021)

กรอบด้านประสิทธิผล

FATF ได้กำหนดกรอบการประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Assessment) ไว้ 11 ด้าน (Financial Action Task Force, 2020) ดังนี้

ด้านที่ 1 ความเสี่ยง นโยบาย และการประสานงาน

ด้านที่ 2 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ด้านที่ 3 การกำกับดูแล

ด้านที่ 4 มาตรการป้องกัน

ด้านที่ 5 นิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

ด้านที่ 6 การสืบสวนทางการเงิน

ด้านที่ 7 การสืบสวนและดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงิน

ด้านที่ 8 การริบทรัพย์สิน

ด้านที่ 9 การสืบสวนและการดำเนินคดีฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ด้านที่ 10 มาตรการป้องกันการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการลงโทษทางการเงิน

ด้านที่ 11 มาตรการลงโทษทางการเงินกับบุคคลที่ถูกกำหนด

เนื่องจาก FATF ให้เริ่มกระบวนการประเมินด้านประสิทธิผลในปี พ.ศ.2555 ประเทศไทยจึงได้รับการประเมินด้านประสิทธิผลครั้งแรกในปี พ.ศ.2560 โดยได้รับการรับรองรายงานผลการประเมินดังกล่าว จากที่ประชุมใหญ่ APG ครั้งที่ 20 ณ กรุงโคลัมโบ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา โดยมีระดับความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านประสิทธิผล 4 ด้านจาก 11 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความเสี่ยง นโยบาย และการประสานงาน ด้านที่ 2 ความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านที่ 6 การสืบสวนทางการเงิน และด้านที่ 8 การริบทรัพย์สิน (The Asia/Pacific Group on Money Laundering, 2018)

เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินดังกล่าวข้างต้น (The Asia/Pacific Group on Money Laundering, 2018)

จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีพัฒนาการในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน และมีนัยสำคัญ โดยจากเดิมในปี พ.ศ.2550 ประเทศไทยมีการดำเนินการด้านกรอบกฎหมายที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพียง 7 ข้อ ได้เพิ่มขึ้นเป็น 25 ข้อ ในปี พ.ศ.2560 และเพิ่มเป็น 27 ข้อ ในปี พ.ศ.2561 และปัจจุบันในเดือนกรกฎาคมปี พ.ศ.2564 ที่ผ่านมา ประเทศไทยสามารถยกระดับการดำเนินการด้านกรอบกฎหมายที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 31 ข้อ จาก 40 ข้อ โดยเฉพาะผลประเมินด้านประสิทธิผลใน 4 ด้านจาก 11 ด้าน ประเทศไทยได้รับการประเมินว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง (substantial level) ซึ่งอยู่ในระดับที่ดีกว่าประเทศออสเตรเลีย และเทียบเท่ากับผลการประเมินของประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และเบลเยียม ส่งผลให้ประเทศไทยไม่ถูกกำหนดเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านฟอกเงิน (บัญชีดำ) แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีภารกิจต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยการบังคับใช้กฎหมายฟอกเงิน และมาตรการ กลไกในการบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินของประเทศไทยยังคงไม่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) อย่างเพียงพอซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นความไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามกรอบการประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิคด้านกฎหมาย จำนวน 9 ข้อ และด้านประสิทธิผล จำนวน 7 ข้อ (The Asia/Pacific Group on Money Laundering, 2021) ดังนี้

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

1) ความไม่สอดคล้องตามกรอบการปฏิบัติตามเชิงเทคนิค (Technical Compliance Assessment)

ข้อแนะนำที่ 1 การประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF และการจัดการกับความเสี่ยง ประเทศไทยต้องจัดทำประเมินรายงานการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยโดยละเอียด ตลอดจนต้องมีการประเมินภัยคุกคามของแต่ละอาชญากรรมที่สำคัญ และการแจ้งผลการประเมินดังกล่าวให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดรวมไปถึงภาคเอกชนทราบ รวมทั้งนำผลการประเมินความเสี่ยงไปใช้กับการออกข้อกำหนด ยกเว้นหรือเพิ่มมาตรการให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงนั้น

ข้อแนะนำที่ 8 การกำกับดูแลองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) เนื่องจากการไม่มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องมีการนำข้อมูลขององค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) ที่มีความเสี่ยงมาใช้ในการกำหนดมาตรการ AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 22 การปฏิบัติตามข้อกำหนด CDD ของธุรกิจและผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPs) และข้อแนะนำที่ 23 การปฏิบัติตามข้อกำหนด AML/CFT อื่นๆ สำหรับ DNFBPs เนื่องจากยังไม่มีข้อกำหนดให้ ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี เป็นผู้มีหน้าที่รายงานและมีหน้าที่ในการปฏิบัติตาม มาตรการด้านการฟอกเงิน AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 24 ความโปร่งใสและผู้รับประโยชน์ของนิติบุคคล และข้อแนะนำที่ 25 ความโปร่งใสและผู้รับประโยชน์ของ บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย เนื่องจากยังขาดกฎหมายหรือข้อกำหนดอื่นให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องเปิดเผยชื่อผู้รับ ผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial Owner)

ข้อแนะนำที่ 26 การกำกับดูแลสถาบันการเงิน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจทานคุณสมบัติของผู้บริหาร ผู้เป็นเจ้าของ หรือบุคคลที่มีอำนาจบริหารจัดการ หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Fit and Proper) และยังขาดการดูแลธุรกิจสหกรณ์ซึ่งมีความเสี่ยงในการถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิด

ข้อแนะนำที่ 28 การกำกับดูแลธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้ทนายความ หรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี เป็นผู้มีหน้าที่รายงานและมีหน้าที่ตามกฎหมายในการปฏิบัติตาม มาตรการด้าน AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 35 บทลงโทษ เนื่องจากยังขาดบทกำหนดโทษสำหรับมาตรการ AML/CFT ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ พอสำหรับการยับยั้งการกระทำความผิด และขาดมาตรการการลงโทษทางปกครองซึ่งเป็นเหตุให้กลไกเปรียบเทียบ ปรับเป็นไปอย่างล่าช้า

2) ความไม่สอดคล้องด้านประสิทธิผล (Immediate Outcome: IO)

ด้านที่ 3 การกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน และผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ใช่ภาคธุรกิจสถาบันการเงิน เนื่องจากยังขาด มาตรการตรวจสอบคุณสมบัติของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ กล่าวคือ องค์กรสหกรณ์ยังไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติ ตามระดับความเสี่ยง รวมถึงเจ้าของผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงในเชิงป้องกัน อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของ ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงเพื่อประกอบการตรวจสอบ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงินซึ่งเป็นหน่วยงาน หลักในการใช้บังคับกฎหมายยังขาดการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการกำกับดูแลตามความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกราย ภาคธุรกิจ รวมทั้งมีข้อจำกัดเรื่องทรัพยากรบุคคล ประกอบกับการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ยังขาดมาตรการลงโทษทางปกครอง และไม่มีการกระจายอำนาจในการลงโทษ ให้กับหน่วยงานกำกับดูแล

ด้านที่ 4 การปฏิบัติตามมาตรการด้านAML/CFT ของผู้มีส่วนได้รายงานอย่างสอดคล้องกับความเสี่ยง เนื่องจากการ กำหนดผู้มีส่วนได้รายงาน ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มที่มีความเสี่ยง ได้แก่ นักบัญชี ทนายความ และสถาบันการเงินขนาดเล็ก ได้แก่ ธุรกิจอิสระซึ่ง ธุรกิจโรงรับจำนำ และสหกรณ์ที่มีทุนต่ำกว่า 2 ล้านบาท และการจัดทำแนวทางปฏิบัติตามมาตรการ ด้าน AML/CFTของสถาบันการเงิน และภาคธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน มีความแตกต่างกัน และขาดความชัดเจน

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

รวมทั้งสถาบันการเงิน และภาคธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กยังขาดความรู้ความเข้าใจความเสี่ยง และมาตรการด้าน AML/CFT ส่งผลให้การปฏิบัติตามกฎหมายไม่ครบถ้วน

ด้านที่ 5 การเสริมสร้างความโปร่งใสของนิติบุคคลและทรัสต์ และข้อมูลผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีมาตรการตรวจสอบความเสี่ยงในการใช้นิติบุคคลเป็นช่องทางในการกระทำความผิด ML/TF/PF อย่างเพียงพอ ประกอบกับไม่มีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลนิติบุคคลและฐานข้อมูลกลางผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การขาดกฎหมายหรือข้อกำหนดที่กำหนดให้นิติบุคคลต้องแจ้งข้อมูลผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงให้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร และสำนักงาน ก.ล.ต. รวมทั้งการไม่มีกฎหมายให้อำนาจกำกับดูแลแลทรัสต์ต่างประเทศที่ดำเนินการในประเทศไทย และไม่มีการกำหนดมาตรการลงโทษทางปกครอง จึงทำให้ไม่สามารถยับยั้งการกระทำความผิดได้

ด้านที่ 7 การดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงิน ที่ไม่สอดคล้องกับความเสี่ยง โดยเฉพาะการดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงิน ในคดีทุจริต หรือคดีมูลฐานเสี่ยงสูงอื่นๆ รวมถึงการดำเนินคดีกับการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานในต่างประเทศมีจำนวนน้อย ประกอบกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายยังขาดความเชี่ยวชาญในการสืบสวนทางการเงินและการดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงินควบคู่กับคดีมูลฐานในเชิงรุก รวมทั้งการกำหนดบทลงโทษในคดีอาชญาฐานฟอกเงินยังคงต่ำกว่าโทษที่กำหนดในความผิดมูลฐาน

ด้านที่ 9 การสืบสวนและดำเนินคดีสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เนื่องจากไม่มีการดำเนินคดีฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่จะดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญาเนื่องจากมีโทษสูงกว่า และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการสืบสวนทางการเงินสำหรับการสืบสวนคดีสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และขาดการสืบสวนทางการเงินประกอบการดำเนินคดี TF ประกอบกับการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านสนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญา (MLAT) ในการสืบสวนคดีสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายยังมีจำนวนน้อย และการกำหนดบทลงโทษที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพในการยับยั้งการกระทำความผิด

ด้านที่ 10 การดำเนินมาตรการป้องกันการก่อการร้าย และองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) ซึ่งยังไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสมกับความเสี่ยง ตลอดจนไม่มีมาตรการกำกับ NPOs ที่ไม่จดทะเบียน และการดำเนินมาตรการทางการเงินในกลุ่มสถาบันการเงินอื่นนอกจากธนาคารและภาคประกันภัย และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงินยังมีข้อบกพร่อง ประกอบกับการกำกับผู้มีหน้าที่รายงานยังไม่เพียงพอโดยไม่มีการแจ้งข้อมูลความเสี่ยง และข้อมูลหลบเลี่ยงความผิดด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้ผู้มีหน้าที่รายงานรับทราบและปฏิบัติ

ด้านที่ 11 การดำเนินมาตรการยับยั้งการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง เนื่องจากการกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานยังไม่เพียงพอ และไม่มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องมาตรการลงโทษทางการเงินของแต่ละภาคธุรกิจ รวมถึงไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลความเสี่ยง แนวโน้มวิธีการเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงแก่ผู้มีหน้าที่รายงาน รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้แก่ภาคธุรกิจที่มีความเสี่ยงยังไม่เพียงพอ ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษที่ไม่เหมาะสมส่งผลต่อการยับยั้งการกระทำความผิด

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ความไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลข้างต้น เกิดจากข้อจำกัดด้านกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายภายในประเทศไทย หากประเทศไทยไม่มีการพัฒนากฎหมาย ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลอย่างทันทั่วทั้งแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงเนื่องจากการไม่มีมาตรการอย่างเพียงพอในการสกัดกั้นอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการฟอกเงินและการก่อการร้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประเทศไทยถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงินและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของชาติที่ลดลง และผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับต่างประเทศซึ่งอาจส่งผลให้ถูกจัดเป็นรายชื่อประเทศที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกตอบโต้โดยการออกคำประกาศสาธารณะของ FATF ทำให้ประเทศต่างๆ หลีกเลี่ยงที่จะทำธุรกรรมกับบุคคลหรือนิติบุคคลสัญชาติไทย จนเกิด

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

เป็นต้นทุนที่ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้และเป็นข้อขัดข้องในการทำธุรกรรมอันจะมีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างรุนแรง

บทสรุป

แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ได้แก่

1) แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องตามกรอบการปฏิบัติเชิงเทคนิค (Technical Compliance Assessment)

ข้อแนะนำที่ 1 การประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TF/PF และการจัดการกับความเสี่ยง นั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ต้องจัดให้มีการประเมินรายงานการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยโดยละเอียด ตลอดจนต้องมีการประเมินภัยคุกคามของแต่ละอาชญากรรมที่สำคัญ และการแจ้งผลการประเมินดังกล่าวให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดรวมไปถึงภาคเอกชนทราบ รวมทั้งนำผลการประเมินความเสี่ยงไปใช้กับการออกข้อกำหนดยกเว้นหรือเพิ่มมาตรการให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงนั้น

ข้อแนะนำที่ 8 การกำกับดูแลองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการสำคัญในการกำกับดูแลองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) และต้องมีการนำข้อมูลขององค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) ที่มีความเสี่ยงมาใช้ในการกำหนดมาตรการ AML/CFT

ข้อแนะนำที่ 22 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายังไม่ครอบคลุมถึงนายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี และข้อแนะนำที่ 23 ยังไม่มีการกำหนดให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี ให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานและมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน AML/CFT นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการในการกำหนดให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชีต้องมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง.

ข้อแนะนำที่ 24 ความโปร่งใสและผู้รับประโยชน์ของนิติบุคคล และข้อแนะนำที่ 25 ความโปร่งใสและผู้รับประโยชน์ของบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย เนื่องจากยังขาดกฎหมายหรือข้อกำหนดอื่นให้ให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องเปิดเผยชื่อผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (Beneficial Owner) นั้น ต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการสำคัญให้นิติบุคคลหรือประกอบธุรกิจต้องเปิดเผยชื่อผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

ข้อแนะนำที่ 26 การกำกับดูแลสถาบันการเงิน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจทานคุณสมบัติของผู้บริหาร ผู้เป็นเจ้าของ หรือบุคคลที่มีอำนาจบริหารจัดการ หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Fit and Proper) นั้น หน่วยงานกำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจทานคุณสมบัติของผู้บริหาร ผู้เป็นเจ้าของ หรือบุคคลที่มีอำนาจบริหารจัดการ หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Fit and Proper)

ข้อแนะนำที่ 28 การกำกับดูแลธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานและมีหน้าที่ตามกฎหมายในการปฏิบัติตามมาตรการด้าน AML/CFT นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการในการกำหนดให้นายความหรือที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชีต้องมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง.

ข้อแนะนำที่ 35 บทลงโทษ เนื่องจากยังขาดบทกำหนดโทษสำหรับมาตรการ AML/CFT ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพพอสำหรับการยับยั้งการกระทำความผิด นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องเสนอให้ปรับปรุงบทลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการยับยั้งการกระทำความผิด

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

2) แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องด้านประสิทธิผล (Immediate Outcome: IO)

ด้านที่ 3 การกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการวิชาชีพที่ไม่ใช่ภาคธุรกิจสถาบันการเงิน นั้น หน่วยกำกับดูแล เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการประกอบการธุรกิจประกันภัย ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้บริหารผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใหญ่ ผู้รับประโยชน์ของสถาบันการเงินตามหลักความเสี่ยง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการสำคัญให้นิติบุคคลหรือผู้ประกอบการต้องเปิดเผยชื่อผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และสำนักงาน ปปง. ต้องปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการกำกับดูแลตามความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกรายภาคธุรกิจ และปรับปรุงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมถึงมาตรการลงโทษทางปกครองให้มีความเหมาะสม

ด้านที่ 4 การปฏิบัติตามมาตรการด้าน AML/CFT ของผู้มีหน้าที่รายงาน นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการในการกำหนดให้นักบัญชี ทนายความ และสถาบันการเงินขนาดเล็ก ได้แก่ ธุรกิจลิซซิ่ง ธุรกิจโรงรับจำนำ และสหกรณ์ที่มีทุนต่ำกว่า 2 ล้านบาท ต้องมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. และปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการด้าน AML/CFT ของสถาบันการเงิน และภาคธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงินไม่ให้ความแตกต่างกันและมีความชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมให้สถาบันการเงิน และภาคธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กมีความรู้ความเข้าใจความเสี่ยง และมาตรการด้าน AML/CFT

ด้านที่ 5 การเสริมสร้างความโปร่งใสของนิติบุคคลและทรัสต์ และข้อมูลผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเสนอให้มีกฎหมายที่มีหลักการสำคัญเกี่ยวกับผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และการสร้างระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลนิติบุคคลและฐานข้อมูลกลางผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลทรัสต์ต่างประเทศที่ดำเนินการในประเทศไทย และปรับปรุงการกำหนดโทษทางปกครองให้มีความเหมาะสม

ด้านที่ 7 การดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงิน ที่ไม่สอดคล้องกับความเสี่ยง นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องรวมบูรณาการกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในการกำหนดนโยบายร่วมกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงินในคดีมูลฐานที่มีความเสี่ยงสูง เช่น การทุจริต หรือการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานในต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการสืบสวนทางการเงินและการดำเนินคดีอาชญาฐานฟอกเงินควบคู่กับคดีมูลฐานในเชิงรุก รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงความผิดมูลฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและมีบทลงโทษในคดีอาชญาฐานฟอกเงินที่มีความเหมาะสม

ด้านที่ 9 การสืบสวนและดำเนินคดีสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาดำเนินคดีฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการสืบสวนทางการเงินสำหรับการสืบสวนคดีสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และปรับปรุงการกำหนดบทลงโทษฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้ประสิทธิภาพในการยับยั้งการกระทำความผิดได้

ด้านที่ 10 การดำเนินมาตรการป้องกันการก่อการร้ายและองค์กรไม่แสวงหากำไร (NPOs) นั้น หน่วยงานกำกับดูแล เช่น กรมการปกครอง กรมการจัดหางาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ต้องปรับปรุงหรือกำหนดมาตรการในการกำกับดูแล NPOs ให้มีความเหมาะสมกับความเสี่ยง ตลอดจนกำหนดมาตรการในการประสานความร่วมมือกับ NPOs ที่ไม่จดทะเบียน และสำนักงาน ปปง. ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่กลุ่มสถาบันการเงินอื่นนอกจากธนาคาร และกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงินเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลความเสี่ยง และข้อมูลหลบเลี่ยงความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ด้านที่ 11 การดำเนินมาตรการยับยั้งการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง นั้น สำนักงาน ปปง. ต้องวางมาตรการในการกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานให้มีความเพียงพอ และกำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องมาตรการลงโทษทางการเงินของแต่ละภาคธุรกิจ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลความเสี่ยง แนวโน้มวิธีการเกี่ยวกับการ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

สนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาชญากรรมที่มีอาชญากรรมทำลายล้างสูงแก่ผู้มีหน้าที่รายงาน รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้แก่ภาคธุรกิจที่มีความเสี่ยงให้เพียงพอ ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษที่ให้ความเหมาะสมต่อการยับยั้งการกระทำ ความผิด

เอกสารอ้างอิง

- นิรมัย พิศแข. (2550). *ข้อความคิดและสาระสำคัญของ การฟอกเงิน*. เชียงราย: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ปิยะพันธ์ อุดมศิลป์. (2536). Vienna convention: ปทัสถานของการกำหนดความผิดอาญาฐานฟอกเงิน. *วารสารนิติศาสตร์ธรรมศาสตร์*, 23(3), 506-511.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2546). *รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินภายใต้กรอบกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2560). *รายงานการประเมินประเทศไทย ธันวาคม 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.
- อรรรณพ ลิขิตจิตตะ. (2541). *เอกสาร ถาม-ตอบ ประกอบการแถลงและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ...ต่อสภาผู้แทนราษฎร*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ส.
- อรรรณพ ลิขิตจิตตะ. (2542). *ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ส.
- Financial Action Task Force. (2012a). *The FATF Recommendations*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html.
- Financial Action Task Force. (2012b). *FATF Public Statement - 22 June 2012*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/fatfpublicstatement-22june2012.html.
- Financial Action Task Force. (2020). *Methodology*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/methodology/FATF%20Methodology%202022%20Feb%202013.pdf.
- Financial Action Task Force. (2021a). *FATF Members and Observers*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/about/membersandobservers/.
- Financial Action Task Force. (2021b). *ANNUAL REPORT 2020-2021*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/brochuresannualreports/Annual-Report-2020-2021.pdf.
- International Monetary Fund Legal Department. (2007). *Thailand: Detailed Assessment Report on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism*. Retrieved from www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2007/cr07376.pdf.
- The Asia/Pacific Group on Money Laundering. (2018). *1st Follow-Up Report Mutual Evaluation of Thailand*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/fur/APG-1st%20Follow-Up%20Report-Thailand-2018.pdf.
- The Asia/Pacific Group on Money Laundering. (2021). *2nd Follow-Up Report Mutual Evaluation of Thailand*. Retrieved from www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/fur/APG-Follow-Up-Report-Thailand-2021.pdf.

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.



Copyright: © 2022 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).